

Doe eens retro, betaal met cash

By **Maarten Schinkel**, www.nrc.nl
september 6de, 2017

Geen elektronische betalingen, alleen cash, zo luidt een bordje op de toonbank van een überhippe koffietent in Berlijn. Dat is nogal een contrast met Nederland. Mijn vaste überhippe koffietent thuis heeft een bordje met precies het omgekeerde: geen cash, enkel pin.

In Nederland gaat contant geld er snel uit. En dan is het plotseling weer wennen om, in de Duitse hoofdstad, volledig machteloos te zijn met je pinpas. Alsof je een jaar of vijftien teruggaat in de tijd. Zeker, het is onhandiger. Maar wat fijn eigenlijk, om weer te weten wat je aan het eind van een dag hebt uitgegeven.

Is dat retro? Het is in ieder geval een realiteit waar we in Nederland van losgezongen zijn. Hier propageren de banken het elektronisch betalen. Het afhandelen van geld, het transport, de geldautomaten: het is allemaal duur. Ook veel economen zien wel wat in een cashloze maatschappij. Het is efficiënter. En mocht het zo zijn dat negatieve rentes in de toekomst vaker nodig zijn, dat kan met elektronisch geld probleemloos. Zonder dat het publiek daaraan kan ontsnappen door cash aan te houden.

Je smartphone en computer zijn al oneindig veel betere persoonlijke spionnen dan waarvan de Stasi ooit had durven dromen

Tech-concerns zijn al helemáál voor elektronisch geld. Je smartphone en computer zijn al oneindig veel betere persoonlijke spionnen dan waarvan de Stasi ooit had durven dromen. Als je dan ook nog een elektronisch spoor van al je betalingen achterlaat, dan is niets meer geheim. Geloof al die mooie *do no evil*-beloften vooral niet. Wat gemeten, misbruikt en bewaard kán worden, zál gemeten, misbruikt en bewaard worden.

Duitsers hebben dat beter door. Privacy is een belangrijke reden waarom elektronisch betalen daar maar langzaam oprukt. De *Süddeutsche Zeitung* drong er dinsdag op aan om het recht om met cash te betalen wettelijk vast te leggen, hetgeen kennelijk nog niet het geval was. Maandag bleek op een congres van Duitssprekende economen in Wenen een meerderheid van hen tegen het afschaffen van cash. Yves Mersch, bestuurder van de Europese Centrale Bank, hield vorige week ook al een pleidooi met die strekking. Hij wees erop dat 80 procent van alle transacties, en een meerderheid van de waarde van alle transacties, in de eurozone nog contant gebeurt. De ECB toont zich zelf óók voor het behoud van cash - wellicht een gebaar van goede wil in de richting van de steeds kritischer Duitse bevolking die weinig moet hebben van de rest van het ECB-beleid.

Maar bitcoin en al die andere 'cryptovaluta' dan? Die rukken op, al was het maar in de publiciteit. Recent is er zelfs sprake van een golf van zogenoemde *initial currency offerings* (ICO's) waarmee nieuwe bedrijven kapitaal aantrekken. Niet via de uitgifte van aandelen, maar van een eigen soort geld. Enige argwaan is hier op zijn plaats. Maar de cryptomunten bewijzen cash intussen onbedoeld een dienst.

Eén van de belangrijkste argumenten tegen cash is dat dit de criminaliteit faciliteert. Maar bij een toenemend aantal transacties die het daglicht niet kunnen verdragen, wordt afgerekend in bitcoin en consorten. Dit argument tegen cash verliest daarmee nogal aan kracht.

Laten we ons intussen in Nederland veel te makkelijk het elektronisch betalen opleggen? Ja. Maar er is een remedie: weer vaker betalen met cash. Lastig, omslachtig, maar ook verfrissend overzichtelijk. En het proberen waard.